

Nem akarsz te pap lenni?

3.

Bod Péter emlékezete

6.

Milyen vallásúak tanulnak a legtöbbet?

7.

AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA

ÜZENET

XXX. ÉVF. • 07. SZÁM
2019. ÁPRILIS 1.
ÁRA 1 LEJ

Megerősíték kezeiket a jóra

Neh 2,17-18

A nehémiási ige a babiloni fogság idejébe kalauzol el bennünket. Nehémiásnak, a perzsa király héber főpohárnokának hírül hozzák Júdeából érkező utazók, hogy Jeruzsálemben szomorú állapotok uralkodnak: a templom áll, de a város falai romos állapotban vannak, nincs, ami megvédje a várost az ellenségtől. Nehémiás szívét fájdalom tölti el, Istenhez fordul imádságban, áldást kérve a benne megfogalmazódó tervre, majd engedélyt kér az uralkodótól, hogy hazatérhessen, és felépíthesse Jeruzsálem falait. Engedélyt és segítséget kap, hazatérve a nép élére áll, és irányításával a jeruzsálemi vezetők hozzáfognak a nemes feladathoz (ezt a mondatot a Károli-bibliafordításban így olvashatjuk: megerősíték kezeiket a jóra).

A munka, a feladat sorozatos nehézségekbe ütközött. Nehémiásnak és a hozzá csatlakozóknak a temérdek feladat mellett gúnyolódókkal, sőt a felépített városfalat lerombolni akaró ellenséggel is szembe kellett nézniük. Az ellenséges indulatok miatt az építőknek feszült légkörben kellett dolgozniuk, ezért mindegyik építőnek a derekára volt kötve a kardja. | 3.

A Tordai Egyházmegyéhez tartozó Berkenyesen egy maroknyi ember fogott hozzá a templomépítéshez

A vidám szívnek nincs árfolyama

Sokszor úgy érezzük, egy senkiben és semmiben bízni nem képes társadalomban élünk. Igen, mert romló életviszonyok, munkanélküliség, riasztó egészségügyi statisztikák, országos méretű rosszkedv, kallódó fiatalok, nyomorúságos nyugdíjakból tengődő öregek, korrupció, erőszak vesz körül bennünket. Nem fényűzés-e ilyen körülmények között vidám szívről beszélni? Hát persze, hogy az. Mert maga a derű lélek és a vidám szív is fényűzés. A vidám szívnek nincs pénzre váltható haszna, nem értékesíthető a piacon, nincs árfolyama a tőzsdén. Mint a szeretet, a szerelem, a bátorság, a hűség – mindaz, ami nélkül nem lehet emberi módon élni.

Még csak azt sem mondhatjuk: a vidámság elnyerésére feltétlenül szükséges a jó egészségi állapot. Noha ez igencsak jó dolog. Valamennyien ismerünk betegeket, akiknek derűje egész kórházi kórtermet is áthat. Számomra egy nyolcvanéves vak asszony a legemlékezetesebb példa, aki olyan kellemes társalgási légkört jelentett mindenkinek, hogy nem könnyörületből, hanem örömmel látogatták meg. | 4.

A börtönből a megtérés felé

Nagy mélységeket élt meg, az alkohol rabságában sokszor elveszett, és elveszített embereket is maga körül. Sikertelenül próbált megtalálni a kiutat, egy olyan szabadságot, amelyben a kegyelemnek nagy szerepe van. Bartha Zsolttal beszélgetünk.

– **Hogyan kezdődött a problémád az alkohollal?**

– Szüleim mindketten alkoholisták voltak, édesapám nem nevelt minket, elvált édesanyámtól. Először 14 éves koromban próbáltam ki, milyen hatása lesz rám az alkoholnak, de ez csak gyermeki kíváncsiság volt, egy jó darabig nem is ittam. Sajnos később mostohaapám is alkoholizált, vert miniket, szörnyű pillanatokat éltem át. 15 éves koromban édesanyám meghalt, két lánytestvéremmel nagymamámhoz kerültünk. | 5.

Tanulságos igék a példázatokról 22.

Mit tanulhatunk a világ faitól?

Epéldázat azok közé tartozik, amely sok nehézséget okoz a bibliaolvasó számára, és amit segítség nélkül nehezen lehet megérteni. Ott szoktuk félreérteni, hogy a betűnél maradunk, és nem jutunk el a Lélekig. A példázatban egy sáfárról van szó. A sáfár tisztelte a legjobban fejezi ki azt, milyen viszonyban állunk Istennel. Egyrészt mindenben tőle függünk, másrészt azonban felelősek vagyunk minden cselekedetünkért. Amink van, azt mind tőle kaptuk. De ő nekünk nemcsak ajándékokat adott, hanem felelősséget is, hogy ajándékaival jól tudjunk bántani. Bizonyos dolgokban nekünk kell döntenünk, és azt felelősséggel kell vállalnunk. E példázat nagyszerűen mutatja mindkettőt. Istentől való függőségünket és iránta való felelősségünket. Egy sáfárnak naponta döntéseket kell hoznia, de úgy kell cselekednie, ahogy az a gazdájának tetszik.

Az a jó sáfár, aki az ajándékokkal jól bánik. Aki viszont a maga előnyére, a maga dicsőségére dolgozik, rossz és hamis. A Biblia világosan hirdeti ezt. Ha mindenki jó sáfár volna, akkor minden rendben lenne a világban. Minden gonoszság, igazságtalanság onnan származik, hogy az ember nem tud jó sáfár lenni.

Ami különös e példázatban: Jézus hamis sáfárt állít elének példaképpül. Nem a hamisságát állítja példaként, mert ez az ember csaló, szélhámos. Éveken át rosszul bánt gazdája javaival, a maga hasznára gazdálkodott. A gazda megbízott benne, és ő szégyentelenül visszaélt annak bizalmával. És amikor elközélt a leszámolás órája, jól tudja, hogy eljátszotta becsületét, nincs más hátra, mint hogy elbocsássák állásából. Ezért még egyszer csaláshoz folyamodik. Az utolsó napon, amikor még a gazda pecsétje a kezében van, szerződéseket köt, ám ezeket úgy, hogy az adósoknak jó legyen. Nem azért teszi, mert megessett rajtuk a szíve, hanem azért, mert a maga javára tudja fordítani az eseményeket. Az adósság elengedése által magához akarja édesgetni az adóssokat, hogy amikor az elbocsátás bekövetkezik, hálájuk jeleként őt majd befogadják, így nem lesz belőle koldus vagy napzármas.

A jó sáfár az ajándékokkal jól bánik.

Ez az ember korrump, dupla csaló. Miben példamutató ő mégis a mi számunkra? Abban, hogy az adott helyzetben, a rendelkezésére álló eszközökkel, rövid időn belül az ő szempontjából a legokosabbat teszi. Nem hamissága a példamutató, hanem az, hogy a legokosabbat teszi jövője érdekében.

Hadd próbáljam jobban megmagyarázni. Ez az ember realista, nem álmodozik, szembe mer nézni a valósággal, és levonja a megfelelő következtetéseket. Határozottan cselekszik, nem vesztegeti az időt, hanem a cél érdekében cselekszik, és el is éri az általa kitűzött célt. Ez

a határozottság az, amit Jézus példaként állít elének. Mintha ezt mondaná a keresztyéneknek: nézzétek meg a vállalkozókat! Ők nem vitáznak, hanem azt teszik, ami a vállalkozás érdekét szolgálja. Nem érzelmeskednek, hanem tárgyilagosan cselekednek. Bárcsak ti is éppúgy végeznétek munkátokat, képviselnétek az Úr ügyét. Ha ti csak feleannyi energiát fordítanátok Istenre, mint a vállalkozók az üzletükre, akkor egészen másképp nézne ki a keresztyénség.

Így érti Jézus a hamis sáfár példázatát. Az határozott, mindent megtesz jövője biztosítása érdekében. Mit teszünk mi? Mi a célunk, jövődönk? Jézus erre azt válaszolja: az örökkévaló hajlék, Isten országa. Nekünk ezt világosan kell látnunk. Mindenkinek erre a végső célra kell néznie. A kérdés a következő: vajon mindent alárendelünk-e ennek a célnak? Meghatározza-e ez a cél a mi cselekedeteinket legalább annyira, amennyire azt ennél a sáfárnál láttuk? Jól kihasználjuk-e ezt a rövid időt, ami a rendelkezésünkre áll arra, hogy felkészüljünk az örökkévaló hajlékokba való bemenetelre?

Hát nem kegyelemből tartattunk meg? Hát nincs minden bűnünk megbocsátva Krisztus áldozatáért? De igen. Minket Isten kegyelemből váltott meg, ezért vagyunk a világosság fiai, és nem a világ fiai.

A sáfár egyetlen percet sem veszteget el, pontosan azt teszi, ami az ő céljának, jövője biztosításának megfelel. Hogy van ez nálunk? Valljuk be, hogy a világ fiai okosabbak, határozottabbak, célratörőbbek a világosság fainál? Ezek után azt mondhatná valaki: ha ez így van, nem tértünk-e vissza oda, ahonnan a reformáció kiemelt minket, a cselekedetek által való megigazulásba? Hát nem kegyelemből tartattunk meg? Hát nincs minden hamisságunk, bűnünk megbocsátva Krisztus áldozatáért? De igen. Minket Isten kegyelemből váltott meg, ezért vagyunk a világosság fiai, és nem a világ fiai.

A világ fiai közül a világosság fainak lenni, ez nem a mi erőfeszítésünk következménye. Azért vagyunk a világosság fiai, mert Isten a sötétségből Jézus által kiküld minket az ő világosságára. Ám ő minket nem tétlenségre hív el, hanem munkába állít. Ránk bízta az evangéliumot. Ezt Jézus a pénzzel illusztrálja. Hogyan bánunk a pénzzel? Ő nem azt mondja, ne érintsünk pénzt, mert ez lehetetlen. Sokkal inkább azt: használd azt Isten akaratának megfelelően, az ő országa építésére! A pénznek is örökkévaló értéket kell szolgálnia. Ez pedig nem más, mint a szeretet, közösség, könyörület. A kérdés nem az, sok vagy kevés pénzünk van, hanem hogy azt úgy használjuk, hogy abban az ő dicsősége ragyogjon fel, és így az mindenki üdvösségét szolgálja.

„És dicsérte az úr a hamis sáfárt, hogy eszesen cselekedett, mert e világ fiai a maguk nemében esesebbek a világosság fainál.”

(Lk 16,8)

Váci Mihály

Még nem elég

Nem elég megborzongni, de lelkesedni kell!
Nem elég felloboggni, de mindig égni kell!
És nem elég csak égni: fagyot is bírjon el, ki acél akar lenni, suhogni élivel.

Nem elég álmodozni. Egy nagy-nagy álmom kell!
Nem elég megérezni, de felismerni kell!
Nem elég sejteni, hogy milyen kor jön el; jövőnket – tudni kell!

Nem elég a célt látni; járható útja kell!
Nem elég útra lelni, az úton menni kell!
Egyedül is! Elsőnek, elől indulni el!
Nem elég elindulni, de mást is hívni kell!
S csak az hívjon magával, aki vezetni mer!

Nem elég jóra vágyani: a jót akarni kell!
És nem elég akarni: de tenni, tenni kell!
A jószándék kevés!
Több kell: – az értelem!
Mit ér a hűvös ész?!
Több kell: – az érzelem!
Ám nemcsak holmi érzés, de seb és szenvedély, keresni, hogy miért élj, szeress, szenvedj, remélj!

Nem elég – a Világért!
Több kell: – a nemzetért!
Nem elég – a Hazáért!
Több kell most: – népedért!
Nem elég – Igazságért!
– Küzdj azok igazáért, kiké a szabadság rég, csak nem látják még, hogy nem elég!
Még nem elég!

Megerősíték kezeiket a jóra

1. Minden nehézség ellenére azonban a városfal 52 nap alatt elkészült.

Miközben erről olvasunk, felmerül bennünk a kérdés: hogyan lehetséges ez? Miként tudták e mérhetetlen munkát ilyen rövid idő alatt elvégezni? Nehémiás munkamódszere minden bizonnyal hozzájárult a sikerhez: egyrészt felismerte a helyzetet, másrészt buzdított, végül pedig cselekedett.

Nehémiásnak és társainak mindenekelőtt fel kellett térképezniük a városfal állapotát. A próféta legszűkebb munkatársi közösségével, a város elöljáróival körbejárta a várost, felmérte a hiányosságokat. Minden építómunkának így kell kezdődnie ma is: felmérjük, hol tartunk, mire van szükség.

Amikor a próféta tiszta képet kapott arról, hogy milyen teendők várnak rá, odaállt a nép elé, és buzdító beszédet tartott. Tudta, a terve szempontjából létfontosságú az, hogy rábeszélje őket az együttműködésre. Be akarta vonni, érdekeltté akarta tenni őket. Igyekezett felébreszteni a jeruzsálemi papokban és előkelőkben is azt a felelősségérzetet és lelkesedést, ami benne égett. Isten munkáisaiként nekünk is tudnunk kell, hogy vannak feladatok, amelyek csak ránk várnak, amelyeket egyedül kell elvégeznünk

A kicsi gyülekezet adományoknak és sok közmunkának köszönhetően hamarosan birtokba vehette a hajlékot

(ahogyan a helyzetfelmérő útja egy szakaszát Nehémiás is egyedül tette meg), és vannak, amelyekhez segítőtársakat kell keresnünk. Fel kell mérnünk azt, kire van szükségünk segítőtársként, kivel tudunk együtt dolgozni. Azután pedig be kell vonnunk a munkatársakat, és meg kell győznünk a lehetséges támogatókat úgy, hogy felébresztjük bennük is a lelkesedést. Ebben, akárcsak Nehémiásnak, nekünk is az a legfőbb érvünk, hogy a munka, amit végzünk, Isten munkája. Elsősorban nem magunknak keresünk tehát segítőtársakat, hanem Istennek toborozunk munkásokat.

A vezető emberek a lehető legjobban választak Nehémiás lelkesítő beszédére, mert így feleltek: kezdjük hát el az építkezést! És hozzáfogtak a nemes feladathoz. Nem kértek gondolkodási időt, nem tartottak gyűlést, nem halogatták a döntést, hanem azonnal az ügy mellé álltak, és nagy buzgalommal dolgozni kezdtek.

Nem elég felismerni, hogy mekkora a baj, és nem elég másokkal is megláttatni azt – cselekedni kell. A gondok felismerése talán könnyen megy nekünk: látjuk a sok hiányosságot magunk körül, panaszkodunk, vádaskodunk – és legtöbbször meg is állunk itt. Ha azonban valódi változást szeretnénk, cselekednünk kell. Fel kell vállalnunk a változtatás felelősségét ahelyett, hogy arra várjunk, valaki más majd jobbra fordítja a sorsunkat.

| JAKAB ISTVÁN |

Nem akarsz te pap lenni?

A hittanórák hangulata tele volt humorral, jókedvvel. Füzetünkbe szépen gyűltek az evangéliumi történetek vázlatai. Életre szóló alap volt ez mindnyájunknak. Sok bibliai történetre ma is úgy gondolok vissza, mint amit ott hallottam először, és aztán végigkísér egy életem át.

Bizony gyakran rá kellett szólni a vidáman nyüzsgő gyermekhadra, merthogy akkor még gyermekből is sok volt kis falunkban. A tiszteletes úr hol szigorúan fogta a gyepelőt, hol pedig humorral ragadta meg a figyelmünket.

Akkoriban nem volt képernyő, sem kivetítő, sem más jelenkori digitális kütyü, de mégis megragadtak bennünket a Jézus-történetek, az Újszövetség semmi máshoz nem hasonlítható

világa. A vidám gyermekereg örült egymás társaságának, és lelkesedett a nevetésre nyíló száju papjáért. Nyáridőben a templom, télen a lelkészi hivatal volt a helyszín. A kis úrházában otthonosan mozogtunk, templomos idők voltak azok. Könnyörgés és gyózkodás nélkül is ott voltunk vasárnaponként. Télidőben a hivatalban mondtuk fel a kátét. Egyetlen titka volt ennek: meg kellett tanulni. És tudtuk is. Olyan idők voltak azok, amikor mindez magától értetődött.

Nagyon büszke voltam egyszer, a lelképásztor valamilyen általános műveltségi témában az egyik közel-keleti uralkodó nevére kérdezett rá. Történetesen tudtam, valamiért én a *Híradót* is végignéztem gyerekfejjel. Érdekes, felnőttként már nem. Szóval mondtam, hogy II. Hasszán,

vagy valami ilyesmi, mire a tiszteletes úr felállt ültéből, és kezet nyújtott.

Egy családlátogatás alkalmával megnézte kis könyvtáramat. Gratulált hozzá, és rögtön rá is tért a lényegre: nem akarsz te pap lenni? A buszvezetés valahogy jobban vonzott, lelkesedtem az egyik sofőr nagybácsi munkájáért, ezért határozottan annyit mondtam: nem.

Akkoriban nem volt digitális kütyü, de mégis megragadtak bennünket a Jézus-történetek.

Később már a parókia könyvtárába is be bocsátást nyertem. A bőség özönében jó félórát izzadtam, míg végre leemeltem egy Móricz-novelláskötetet.

A tiszteletes úr néha végigsuhant a falun, rádőlve versenykerékpárja kormányára, máskor meg gyors Oltcitját bámultuk meg. Ez aztán a kocsí – mondtuk, és nyeltünk nagyot. Arra gondoltunk, hátha egyszer nekünk is lesz ilyen gyors és elegáns autónk.

Konfirmáció után is maradtunk templom- és igeközelben. Éreztük talán: kegyelmi idők ezek, élni kell velük és belőlük, mert később talán más lesz minden. Szegényesebb, és már nem lesz mindez olyan egyértelmű és könnyen megélhető. A változó idők valóban minket, hűségünket igazolták.

Néha persze belefeledkeztünk egy-egy istentiszteleten a krémszínű régi pad bámulásába, farigcsálásába, vagy pedig egymással próbáltunk vicces eszmecsereket folytatni. Ilyenkor a tiszteletes úr több másodperces néma szűrős tekintettel csendre intett. És mi engedelmesen elcsendesedtünk. Éreztük, a helyünkön vagyunk.

| FÁBIÁN TIBOR |

Fotó: Kiss Gábor (a kép illusztráció)

A vidám szívnek nincs árfolyama

1. | A vidámság az emberi elme okossága. Az embert Isten vidám életre rendelte. Nagy áldás a vidám szív.

Még anyagi javak sem kellenek hozzá. Erre a legtündöklőbb példa Assisi Ferenc, aki számára a szegénységi fogadalom a szabadságot jelentette, szabadulást a világ nyűgeitől. Gazdag kereskedő fiaként ugyanis jól ismerte a pénz hatalmának pusztításait. És egyáltalán nem függ össze a karrierrel és pozícióval, hiszen akkor tele volna a világ sugárzóan derűs miniszterekkel, bankelnökökkel és vezérigazgatókkal. A lélek derűjének és a szív vidámságának forrásait máshol kell keresnünk.

Kurt Vonnegut egyik regényében azt írja: „Uram, csak azt kérem, legyen bennem annyi bátorság, hogy változtatni akarjak azon, amit meg lehet változtatni; annyi bölcsesség, hogy ne akarjak változtatni azon, amin nem lehet; és legyen annyi eszem, hogy különbséget tudjak tenni a kettő között.” A lélek derűjének és a szív vidámságának ez az egyik forrása: tudjuk elfogadni sorsunkat, amilyenné a körülmények és mi magunk formáltuk. Ez egyáltalán nem könnyű. Mint ahogy az sem, hogy másokat is fogadjunk el, s ne akarjuk ízlésüket, gondolkodásukat a miénkhez hasonlóvá változtatni. És tudjuk elfogadni korunkat, ezt a 21. századot, a fiatal nemzedékek elképesztő szokásait, stílusát.

...A vidám szív és a derűs lélek nélkülözhetetlen eleme a humor. Ez abban segít, hogy az élet nehézségei fölé emelkedjünk. Valójában ez erkölcsi kategória, amely megvéd bennünket a gögtől, az önmarcangolástól.

A lélek derűje és a szív vidámsága nem születhet meg jóindulat, szeretet nélkül. Jézus szavaira gondolok: „szeresd felebarátodat, mint önmagadat”. E mondatban van a kulcsszó. Mert olyan viszonyban vagyunk másokkal, mint önmagunkkal. Aki valóban másokért él, az sose beszél róla, nem tartja különös dolognak, hanem állapotából fakadó természetes magatartásnak. Sugárzik belőle a derű, szeretet, amely elsősorban személyes elkötelezettség mindnyájunk összetartozása mellett. Még akkor is,

ha egyik-másik embertársunk nem szeretetre méltó.

A vidám szív és a derűs lélek nélkülözhetetlen eleme a humor. Ez abban segít, hogy az élet nehézségei fölé emelkedjünk. Valójában ez erkölcsi kategória, amely megvéd bennünket a gögtől, az önmarcangolástól.

Nem szóltunk az öröm készségéről. Az apró örömeiről, hiszen ezekből áll össze az életünk. Az égbolt, a felhők, egy fa méltóságos szépsége, könyvek, zene, egy-egy emberi jellem szépsége, egy kellemes beszélgetés vagy jól sikerült ebéd. Ha mindezeket nem értékeljük, akkor életünk úgy megy el mellettünk, hogy észre sem vesszük. A gyermekek tündöklő mosolya, mindig ragyogó arca beszél erről a leghitelesebben: egyszerűen boldogok, hogy élnek. Bizony, ha nem leszünk olyanok, mint a gyermekek, nem jutunk be a mennyek országába – mondta Jézus.

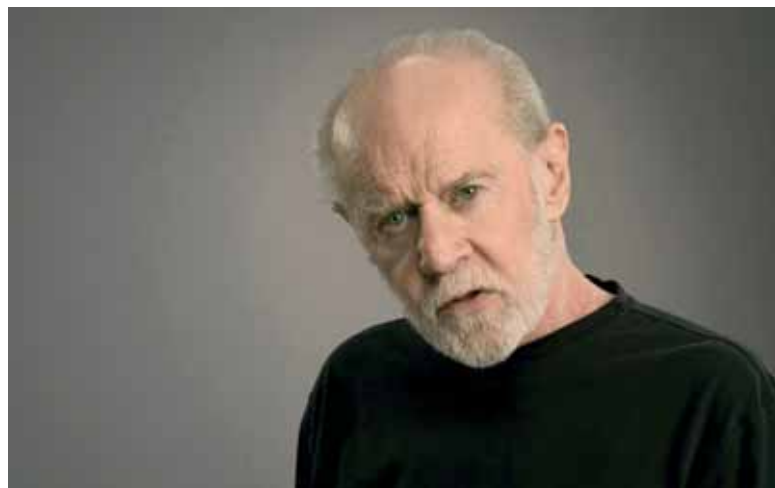
Sok ember azt gondolja, a Krisztusban hívó élet besavanyodottságot jelent. Vagy azt, hogy nagyokat nevetni bűn. Mekkora tévedés! Micsoda félreértés az evangéliumnak! Mert a Krisztusban való hittel éppen a morcoság, a besavanyodottság ellenkezik élesen.

Vizsgáljuk hát meg önmagunkat: életvidám, jókedvű emberek vagyunk-e? Ugyanis Jézus követőiként, igazi keresztyénekként soha nem lehetünk besavanyodottak. E világban, amelyben az értékek összezavarodnak, ahol a közélet túlpolitizált, nekünk Jézus jelenti örömünk állandóságát. Isten örvendező gyülekezetébe tartozni nagy kiváltság.

| BÁNYAI LÁSZLÓ |

Korunk ellentmondásairól

- Magasabbak épületeink, de rövidebb türelmünk,
- szélesebbek útjaink, de keskenyebb a látóterünk,
- többet költünk, de kevesebbünk van,
- többet vásárolunk, de kevesebb örömünk van benne,
- nagyobbak lettek házaink, de kisebbek családjaink,
- több a kényelmünk, de kevesebb az időnk,
- jobban képezzük magunkat, de alacsonyabb az értelmi képességünk,
- nagyobb a tudásunk, de rosszabb ítélőképességünk,
- nagyobb a szakértelmünk, de még több a problémánk,
- több gyógyszert fogyasztunk, de rosszabb az egészségünk.
- Túl sokat iszunk, dohányzunk, meggondolatlanul költekezünk, túl ritkán nevetünk,
- túl gyorsan hajtunk, túl könnyen dühbe gurulunk, túl későn fekszünk le, túl fáradtan kelünk fel, túl keveset olvasunk, túl sokat nézzük a tévét, és túl ritkán imádkozunk.
- Megtöbbszöröztük tulajdonunkat, de csökkentek értékeink.
- Túl sokat beszélünk, túl ritkán szeretünk, és túl gyakran gyűlölünk.
- Megtanultuk, hogyan tegyük jobbá életkörülményeinket, de nem az életünket.
- Éveket adtunk az élethez, de nem életet az éveknek.
- Eljutottunk a Holdra, de problémát okoz átmenni az utca másik oldalára, hogy megismerjük szomszédunkat.
- Felfedeztük a külső teret, de nem a belsőt.
- Nagyobb dolgokat készítünk, de nem jobbakat.
- Megtisztítottuk a levegőt, de bemocskoltuk a lelkeket.
- Megismertük az atomot, de nem ismerjük előítéleteinket.
- Többet írunk, de kevesebbet tanulunk.
- Többet tervezünk, de kevesebbet valósítunk meg.
- Megtanultunk sietni, de nem tudunk várni.
- Több számítógépet csinálunk, amely több információt tárol, és több iratot termel, mint valaha, és kevesebbet kommunikálunk.
- Mai korunkat a gyors ételek, rossz emésztések, nagy kövér emberek, gyenge jellemek, gyors meggazdagodás és felszínes kapcsolatok jellemzik.
- A családban mindkét fél dolgozik, de több a válás.
- Szébbek a házak, de tönkremennek az otthonok. Mai korunkat a felgyorsult utazások, egyszer használatos pelenkák, eldobható erköl-

Forrás: Um1ka.com

csök, egyéjszakás kapcsolatok, túlsúlyos testek, és olyan tabletták jellemzik, amelyek mindenre képesek: feldobnak, vidámmá tesznek, megnyugtatnak, megölnék. Korunkban sok van a kirakatban, de kevés van raktáron.

- A technika elviszi neked ezt a levelet, és te dönthetsz arról, hogy elgondolkozol rajta magadban, megosztod másokkal is, vagy egyszerűen ráütsz a delete gombra, és eldobod ezt.
- Ne felejtsd el több időt tölteni szeretteiddel, hiszen nem lesznek körülötted örökké. Öleld meg melegen a melletted állót, hiszen ez az egyetlen kincs, amelyet szívedből adhatsz, és nem kerül semmibe.
- Ne felejtsd el mondani partnerednek és szeretteidnek, hogy „szeretlek”. Egy csók és ölelés, ha az mélyről jön, begyógyítja a sebeket.
- Nyújtsd ki a kezed, és tartsd becsben a pillanatot, mert egy napon ez a személy már nem lesz melletted.
- Hagyj időt a szeretetre, beszélgetésre és arra, hogy a gyönyörű gondolatok eljussanak tudatod legmélyére.
- ÉS SOHA NE FELEDD: az életet nem a vett lélegzetek számával, hanem a lélegzetelállító pillanatokkal mérik.

| GEORGE CARLIN amerikai komikus |

A börtönből a megtérés felé

Beszélgetés Bartha Zsolttal alkoholizmusról és az Istenhez való megtérésről

1. | Egy év múlva elkezdtem bulizni járni, de elég gátlásos voltam, viszont észrevettem, hogy ha megiszok egy-két sört, a gátlásaim eltűnnek. Így onnantól kezdve az ital lett a legjobb barátom.

– Mikor jöttél rá, hogy alkoholfüggő vagy?

– Amikor 2014-ben bekerültem a Bonus Pastor drogterápiás otthonba, a szakemberekkel feltártuk az életutamat. Kiderült, már tizenévesen alkoholista voltam, és erről fogalmam sem volt, de utólag én is bevallottam magamnak. Bonyolult téma ez, mert létezik a szociális ivászat, ami azt jelenti, hogy lehet inni egy-két pohárral, és ha meg tud állni az ember, akkor nincsen gond. De amikor valaki úgy iszik, hogy nem tud megállni, akkor már függőségről beszélünk. Hogy mikor lép át az ember a függőségbe, nem lehet pontosan tudni, de ha nem kap segítséget, kevés az esélye, hogy önerőből kimásszon belőle.

– Miben nyilvánult meg nálad az alkoholizmus?

– Tizenéves koromban inkább csak bulikban ittam, de már akkor „leittam magam”. Aki alkoholista, nem ússza meg következmények nélkül, a szüleim sem, én sem. Lobbanékony természetű vagyok, és az alkohol még inkább fokozta ezt bennem. Sokszor verekedtem, olyan is volt, hogy loptam, hazudtam és csaltam. Amikor a 19. születésnapomat töltöttem, a mostohaapám testvérével összefutottam egy kocsmában, elmondtam, születésnapomat ünneplem, gratulált, vettünk egymásnak italt. Gyerekkoromban többször is elvert, a beszélgetés alatt ezek a dolgok eszembe jutottak. Haragudtam rá, és meg akartam büntetni. A kocsmában is megütött, ezért a kijáratnál megvártam, és addig ütöttem a félelem miatt, ameddig behalt. Ennek következtében 16 évre elítéltek, amelyből 11 évet töltöttem börtönben. 30 éves koromban szabadultam, és amikor kijöttem, ugyanazokkal a problémákkal szembesültem, mint korábban: nem tudtam kezelni a szabadságot, viselkedési problémáim voltak, és haragudtam a társadalomra, az életemre, a szüleimre, még magamra is. Akinek ennyi negatív érzés van a lelkében, nem tud az életben józan ésszel elindulni, így visszatértem az alkoholhoz.

Amióta megtértem, és visszatekintek az életemre, látom, hogy az Úr végig velem volt.

– Mikor folyamodtál segítséghez, és mikor találtad meg Istent?

– Ma már megtért emberként tekintek magamra. Régen haragudtam Istenre, sokat szidtam és káromkodtam. Láttam a börtönben hívó embereket, és utáltam őket. Mióta megtértem, és visszatekintek az életemre, látom, hogy az Úr

Bartha Zsolt lépteit ma már Isten vezérli

végig velem volt, ő vezérelte lépteimet, és csak azt tudom mondani, áldott legyen a neve.

A szabadulásom után egy idősek otthonához kerültem, Bánffyhungad mellé, ahol a vezetőjük egy lelkész volt. Ott három évet dolgoztam, de nagy problémáim voltak az itallal. A lelkész segíteni szeretett volna ebben, és elmondta, hogy Ózdon van egy terápiás otthon, ahol alkoholistákkal foglalkoznak, és döntsem el: vagy az alkoholt választom, és munkanélküli maradok, vagy a rehabilitációt. Így kerültem a terápiás otthonba, de nem volt könnyű számomra az ott-tartózkodás. Szeretettel fogadtak, elmondták, tudják, miben vagyok, de nem vagyok egyedül. Akkorra volt a szeretet, hogy nekem gyanús volt, nem értettem meg. Úgy voltam megszokva, hogy ha valaki kedves hozzám, azt érdekből teszi. Nem tudtam megérteni az őszinteséget és nyíltságot, ezért kezdtem úgy viselkedni, hogy elküldjenek. Ez 2014-ben történt. Sokat nem is maradtam ott, bár szívegyeltem magam a távozásom miatt. Aztán másfél év múlva visszakérültem, de másodjára is otthagytam, mivel a kimenők alkalomával nem tudtam megállni, hogy ne igyak. Féltem visszamenni, mert drukoltak nekem, és nem szerettem volna látni a csalódottságot, keserőséget az arcukon. Harmadjára is megpróbáltam, akkor sem sikerült. Amikor újra visszamentem, negyedik alkalommal, már tönkrementem lelkileg és fizikailag is. Izzadtam, reszkettem, élni sem volt kedvem, de 3-4 nap után kezdtem mégis jobban lenni. A hozzáállásom ekkor már teljesen más volt. Elhatároztam: ezúttal őszinteséggel és nyitottsággal állok neki.

– Miből állt a terápia?

– A munka fontos része a felépülésnek, jól meg lehet ismerni az embert, miközben dolgozik.

Mezőgazdasággal és állatokkal is foglalkozunk. Egy hónap után a bent lévő személyt a többi csoporttárs osztályozza a viselkedése alapján. Van bizonyos kompetenciák, amelyekre jegyet ad a csoport, és én saját magamnak is: megbízhatóság, szavahihetőség és pontosság. Ezek azért fontosak, mert az egyén hozzáállását jellemzik. Az alkohol lerombolja a személyiséget: a pontosságot, a felelősségérzetet. Ezeket újra meg kell tanulni, ezért a munka fontos része a terápiának. A reggeli találkozók a bentlakók elmondhatják életútjukat, imádkozhatnak. Ezenkívül naponta vannak szemináriumok, ahol a konfliktuskezelést tanuljuk, a becsületességet, tisztességet, és arról is beszélünk, hogyan kell az érzéseinket felismerni, és miért fontos erről beszélni. A rehabilitáció egy jó ki-képzőtábor: lehet gyakorolni, hogyan fogunk majd kint viselkedni.

– Hogy érzed magad, mi változott az életeredben?

– Minden bentlakónak van egy mentora, aki a terápiás otthon munkatársa. Egy alkalommal a mentorom átnyújtott egy papírt, és megkért, írjak le három dolgot, amelyet másképp teszek, mint az előző terápiáim során. Nagy súly nehezedett rám, mert egyet nem tudtam találni, nemhogy hármat. Elsírtam magam, pedig ez nem volt jellemző rám. A mentorom azt mondta, addig, ameddig nem tudom Krisztus keresztye alá tenni az összes terhemet, nem is fog sikerülni. Elkeseredetten és tehetetlenül azt mondtam: Jézusom, ha létezel, ha nem, én hozzád imádkozom, kérlek, tégy valamit az életemmel, mert nem akarok elveszni. Nem volt könnyű a változás, de attól a perctől kezdve valami történt az életemben. Amióta az Úr kezébe tettem az életem, teljesen megváltozott minden körülöttem. De elsősorban én változtam meg: nem sóvárgok az ital után, újra kapcsolatban vagyok emberekkel, tudok szeretni. Az összes áldását rám tette az Úr, két munkahelyem van (a Bonus Pastor Alapítványnál és önkéntesként a Telefonos Szeretetszolgálatnál). Egészségem is javult, járok sofőriskolába, nem élem meg görcsösen a napjaimat. Amióta megérintett a kegyelem, tudok magamra és másokra figyelni, sokat imádkozom, beszélek magamról olyanoknak, akik szükségben vannak, hirdetem az Úr kegyelmét, mert megtapasztaltam, hogy létezik. Megéltem nagy mélységeket, és ha engem kihúzott ebből az Úr, miért ne tudna mást is. Hosszú ideig azt gondoltam, hogy aki megtér, annak tökéletes lesz az élete. De erről szó sincs. Az én életem sem tökéletes, ugyanolyan bűnös vagyok. A vizsgálásom azonban abban van, hogy bűneim meg vannak bocsátva, van erőm szeretni, alázatosnak lenni, tanítani másokat, van erőm türelemre, kitartásra. Vannak küzdelmeim, az egyik az, hogy egyedül vagyok, és szükségem lenne társra, ezért imádkozom az Úrhoz, mert eddig, amit megígért a Szentírásom keresztül, az úgy is történt. Nem csüggedek el, mert hiszem, hogy kirendeli ezt is nekem.

– A terápia végeztével befejeződött a gyógyulásod?

– Nincs olyan, hogy miután elvégzi az ember a terápiát, hátradőlhet. Megtanultam: ahhoz, hogy az életben sikerrel járjak, elsősorban Jézusra van szükségem, de az én nyitottságomra is, hogy tanuljak. Mindennap új dolgokkal ismerkedem, alázattal elfogadom bárkitől a tanítást, tudatosan és tervszerűen kell élnem, mert ahhoz, hogy éber maradjak, erőfeszítést kell tennem.

Bod Péter emlékezete

A kétszázötven évvel ezelőtt, 1769. március 2-án elhunyt Bod Péter neve sokunk számára cseng ismerősen. De mit is tudunk róla, és mit illik megismernünk róla halálának negyedévezredes évfordulóján?

Bod Péter magyarigeni református prédikátor volt, gróf Árva Bethlen Kata nagyszony udvari papja, korának egyik legnagyobb erdélyi magyar tudósa. Nyomatásban megjelent 21 könyve, kéziratban 15 írása maradt fenn. Úgy vélik, tízezer oldalnyit írt élete során, ami rendkívüli teljesítménynek számít. Sokan méltatták munkásságát, könyvet írtak róla. Az *Önéletírásához* előszót írta Jancsó Elemér és Egyed Emese szerint Bod Péter a 18. századi tudományosság egyik legnagyobb teljesítményű magyar szerzője. Latinul írta műveit, magyarra csak 1940 körül fordították le. Írásai főleg egyházi és református egyháztörténettel foglalkozó munkák. Írt Erdélyről, az itteni szegénységről, járványokról, éhínségről. Munkáit állandóan rendszerezte, katalogizálta. Hívták több állásba, de ő a tudást szerette. Vizsgálta a Szentírás és történelem kapcsolatait, a keresztyénség és történelem kapcsolatát. Megírta a *Szentírás értelmére vezető magyar lexikont* (1746), a *Szentírás történetét* (1748), a *Magyar Athenas* című lexikont (1766), amelyben félezer addig élt erdélyi író életrajzi adatait írja le. Írt régi sírfeliratokról, régi verseket, adomákat gyűjtött.

Életét pontosan nyomon követhetjük *Önéletírásából*. Kézdiszéken, Felsőcsernátonban született 1712. február 22-én. Székely nemesi származású, címet és nemeslevelet dédapja, Bod Pál lófő kapott Rákóczi György fejedelemtől 1640-ben. Édesapja Bod Márton, aki részt vett a Rákóczi-féle szabadságharcban, édesanyja felsőtornjai Solyom Eufrozina. Öten voltak testvérek: Péter, a legelső gyerek, valamint Krisztina, Mózes, Zsófia, Judit. Az 1719-es pestisjárvány áldozatául esett az édesapa és a két nagyobb testvér. Egy idő után a család tanácsára az édesanya férjhez ment, és még lett két fia, János és István.

A fentiek miatt Bod Péternek nehéz gyermekora volt, mint a legnagyobb gyermek az iskola mellett mezei munkákat végzett. 1724-ben a feltűnően okos gyermeket beírták a nagyenyedi kollégiumba, ahol jól tanult, és ma-

gaviselete példás volt. Tanulmányai végeztével meghívást kapott a Nagybánya melletti Felsőbánya iskolájába, ahol három éven át tanított. Ezt követően újból Nagyenyedre ment, ahol bölcseletet és teológiai ismereteket, idegen nyelveket tanult. A kollégium gazdatisztje, Thúry Mihály fiát tanította, amiért ebédet kapott. E férfi közbenjárására kezdte el segíteni a szegény sorsú árva diákok méltóságos Bethlen Kata grófnő, aki évi harminc forint táppénzt küldött neki. 1736-ban a kollégium könyvtárosa lett, itt szerette meg a könyveket.

Mivel egyházi szolgálatra szánta magát, külföldi akadémiára vágyott. Professzorainak közbenjárására megkapta a leideni akadémiai alapítvány támogatását. Az ajánlólevélben ez állt: „Bod Péter jó előmenetelű, szelíd, alázatos, erkölcsös.”

1740. május 23-án Nagyenyedről ketten indultak el gyalog a messzi Németalföldre. Debrecenben még hárman csatlakoztak hozzájuk, július 14-én Nürnbergbe értek, majd Amszterdam érintésével augusztus 23-ára érkeztek Leidenbe. A város ekkor híres, Kálvin tanait követő egyetemi központ volt, messze tájról keresték fel a tanulni vágyó ifjak.

Bod Péter három évet töltött ott, teológiai tanulmányokat, egyháztörténelmet, fizikát, vegytant, csillagászatot hallgatott, sőt még boncolni is járt. Keleti nyelveket tanult a könyvtárból: héber, szír, arameus, arab, káldeus. Amikor letelt

a három év, professzorai ajánlást bocsátottak ki számára, amelyben szorgalmát, jeles magaviseletét, nagyszerű előmenetelét emelték ki. „A kiváló ifjú, Bod Péter úr, miután bevégezte nálunk tanulmányait, vissza akarván térni hazájába, megérdemli, hogy nálunk végzett lelkiismeretes és kitarító munkájának tanúsítványával és a legjobb érdemjeggyel bocsáttassék el. Távozásakor avval a legszebb reménnyel kísérem, hogy tudományával és életével mások előtt világítani fog, és a tudós világ és az egyház dicsőjét növelni fogja.”

A visszaút más útvonalon történt, Bod Péter ládája hét mázsa könyvet tartalmazott. A hazaérkezett Bod Pétert azonnal meghívta méltóságos Bethlen Kata úrnő Olthévízre, hogy ott udvari hitszónoka legyen. Ő volt, aki segítette a szegény diákok az enyedi tanulmányai idején, és most is segíteni akarta tudósi pályájának kezdetén. Olthévízen nemsokára a község lelkesze lett, itt kezdte el tudományos kutatásait. 1748-ban nőül vette Enyedi Máriát, házasságuk rövid ideig tartott, mert a fiatalasszony az első szülésnél legyengült, és néhány hónap múlva meghalt. A kislányt Katalinnak keresztelték az úrnő után, aki magához vette, és felnevelte.

Magyarigenbe 1749-ben hívták meg lelkésznek, amely akkoriban járási székhely volt. Itteni tevékenysége rosszul kezdődött, mert sáskaraj lepte el a vidéket, mindent elpusztított, és inség állt be. Bod Péter 1751-ben újránősült, a gyulafehérvári egyházmegye esperesének, Bányai Istvánnak a leányát, Bányai Zsuzsannát vette el. Családi élete tragédiákkal volt tele. Önéletírásában pontosan leírta kisgyermekének születését és legtöbbször halálát. Kilenc megszületett gyermekéből sokan a születés után meghaltak, csak hárman maradtak életben.

Hívták a marosvásárhelyi kollégiumba tanárnak, de nem vállalta. A Fehér megyei egyházmegye jegyzői állását foglalta el, részt vett a zsinatokon és egyéb összejöveteleken, ahol az egyház ügyeit tárgyalták. Említésre méltó, hogy Aranka György esperessel, a későbbi erdélyi nyelvújítóval, a tudós társaság alapítójával többször ment különböző egyházközségekbe vizitációba. Bod Péter rengeteget utazott, a környék és távolabbi vidékek arisztokratáinak könyvtáraiban gyűjtötte az adatokat a magyar írók irodalmi lexikonához. Ezek az utakon már meglévő könyveit is ajánlotta. Állandóan dolgozott, írt, munkájában kiegyensúlyozott és rendszerető volt. Rendkívül termékeny író volt, csodálatos gyűjtőmunkát végzett. Gondoskodnia kellett könyvei kiadásáról is, amelyeket Nagyszébenben és Nagyenyeden adtak ki ezres példányszámban. Nagy elégtétel volt számára, hogy könyvei elkelttek.

A tudós Magyarigenben halt meg 1769. március 2-án. A magyarigeni református templom kertjébe temették el, ott van a síremléke. Az a templom, amelyben két évtizeden át hirdette Isten igéjét, még a 12. században épült Árpád-kori templom volt. Halála után, az 1780-as években átépítették. A háromhajós, háromszáz férőhelyes templom legutóbb az egyik egyházkerületi közgyűlésen telt meg, hiszen Bod Péter egykori gyülekezete ma már csupán pár tucat tagot számlál, ami a két évtizeddel ezelőtti öt egyháztághoz képest növekedést jelent.

Halálának kétszázadik évfordulóján a magyarigeni egyházközség a templomkertben síremléket állított az alábbi szöveggel: „Felsőcsernátoni Bod Péter 1712–1769 / Mert valamiképpen a hazának ártani nem szabad, azonképpen annak nem használni, mikor lehetne, nagy vétek.” (Magyar Athenas)

Milyen vallásúak tanulnak a legtöbbet?

A Pew Research elgondolkodtató kutatási eredményei a világvallások összehasonlításáról

Az amerikai Pew Research Center érdekes témákat dolgoz fel. Egyik felmérésükben a világvallások és a nevelés, oktatás összefüggéseit tárják fel. Ebből kiviláglik, hogy a világon a legtöbb képzési időt, férfiak és nők iskolázásra fordított szellemi energiát a zsidóság és a keresztyénség éri el.

Az adatokat 151 országból gyűjtötték össze a vallás és oktatás, nevelés, általános műveltségi szint tekintetében. A kutatások során vizsgálták a nevelési „vívmányokat” négy szinten: 1. nem formális iskolázás (kevesebb, mint egy év alapiskolában, illetve vallási iskolák); 2. elemi oktatás (az alapiskolák valamilyen szintje); 3. középfokú oktatás (főiskola előtt); 4. középfok utáni oktatás (kollégiumok, egyetemek, azaz felsőszintű oktatás). További szempont az iskolázásban, képzésben eltöltött időátlag.

Külön kategóriát képeznek a vallási vagy felekezeti iskolák. Ezeket a formális iskolázás kategóriájában kezeli a tanulmány. Kvékeres és katolikusok iskolái tartoznak ide, vagy a modern iszlám vallási iskolái, a madrasasok, Korán-iskolák. A kutatás kiterjedt a tanulóknak, diákoknak, egyetemi hallgatóknak vallási kötődésére nem dogmatikai-tanbeli, hanem szociológiai értelemben. Vallásosnak tekinti a kutatás azokat, akik rendszeresen imádkoznak, illetve részt vesznek közösségi vallási, felekezeti, istentiszteleti alkalmakon.

Öt nagy világvallást vizsgáltak, ezek a jelenlegi világnépességi statisztika alapján: keresztyének, muszlimok, hinduk, buddhisták, zsidók. Külön kategóriát alkotnak a vallásilag közömbösek, idesorolják az ateistákat, agnosztikusokat, vallástalanokat. Háromgenerációs csoportot kérdeztek meg, illetve ezekre terjedt ki a vizsgálat: 1. az 1936–1955 között születettek generációja; 2. a középgeneráció, akik 1956–1975 között születtek; 3. a legfiatalabb generáció, akik 1976–1985 között születtek. A 151 országra kiterjedő felmérés a 25 éves és idősebb lakosság között magában foglalja a globális populáció 95%-át.

A zsidók és a keresztyének töltik a legtöbb évet tanulással

A zsidók a legmagasabban iskolázottak a világvallások követői sorában. Őket a keresztyének követik, majd a vallásilag el nem kötelezettek vagy a vallástalanok csoportja jön. A világvizonylatban felvett adatok tükrében a zsidóságban átlagban 13,4 évet töltenek el az emberek iskolázással. A keresztyének csoportjában 9,3 évet, a vallástalanok 8,8 évet, a buddhisták 7,9 évet, a muszlimok és a hinduk 5,6 évet. A vallási csoportok műveltségi szintje nagyon eltérő mértéket és minőséget mutat, ezért ez nehezen értékelhető. Megbízható mutatónak az oktatásban eltöltött idő minősül. A zsidóság iskolai „csúcsteljesítményének” a háttérben részben az áll, hogy a világ zsidóságának java része a gazdaságilag magasan fejlett két országban él: az USA-ban és Izraelben. A hinduk alacsony mutatója pedig részben azzal is összefügg, hogy a hinduk 98%-a fejletlen vagy fejlődő országban

Keresztyén iskola Indiában. A szubkontinensen az iskolázottság nagyon alacsony

él: Indiában, Nepálban, Bangladesben. Azt is tekintetbe vették a tanulmány készítői, hogy a Szahara alatti régióban a keresztyének általában magasabb nevelési szintet érnek el, mint az ott élő, többségi muszlimok. Történelmi tény ugyanis: az ottani térségben működő, missziói alapítású keresztyén iskolák eleve magasabb képzési színvonalat és időt állítottak be az iskolások számára.

A lányok, nők részvétele az iskolázásban

A több mint 150 ország adatai alapján ki lehet mutatni, hogy melyik vallásban mekkora rész vagy szakadék mutatkozik az iskolázásban, művelődésben részt vevő lányok, illetve fiúk között. Egyedül a zsidóság az, amelyen belül a lányok és a fiúk egyenlő mértékben, szinte azonos időt töltenek el az oktatásban, 13,4 évet mindkét nemből. A rés a fiúk javára más vallások esetében egyre nő. A keresztyéneknél a fiúk 9,5 évet töltenek iskolai padban, a lányok 9,1 évet. A vallásilag közömbösek csoportjában ez a fiúk javára 9,2 év a lányok 8,3 évével szemben. A buddhistáknál a különbség már 1,1 év, azaz a fiúk átlagban 8,5 évet töltenek el tanulással, a lányok 7,4 évet. A muszlimoknál 1,5 év a különbség, a fiúk 6,4 évet, a lányok 4,9 évet tanulnak. A hinduknál a legszembetűnőbb a különbség, a fiúk 6,9 évet tanulnak, a lányok 4,2-t.

A felmérésből az is világosan kitűnik, hogy míg a zsidó fiúk 13,4 évet töltenek iskolapadban, addig a világvallások közül a legkevesebb időt a muszlim fiúk töltik tanulással, 6,4 évet.

A lányok tanulási ideje a muszlimok között valamivel jobb (4,9 év), mint a sort záró hinduknál (4,2 év).

Az adatok alapján egyértelmű: az oktatásban eltöltött idő alapvetően növekszik a háromgenerációs csoport között a fiatal generáció tagjai javára. Például a zsidóságban a legidősebb generáció (55–74 évesek csoportja) tagjai 13,4 évet töltöttek oktatásban, míg a legfiatalabb generáció tagjai (25–34 évesek) 13,8 évet. Ez a keresztyéneknél 8,9 év és 9,9 év. A legnagyobb ugrás a hinduknál tapasztalható, a 3,5 évvel szemben a fiatal generáció esetében már 7,1 évvel számolnak, hasonlóképpen a muszlimoknál, ahol 3,6 évről 6,7 évre emelkedett ez az időszak.

680 millió írástudatlan

Meglehetősen alacsony a legmagasabb iskolázottságot, az egyetemi, főiskolai szintet elért korcsoport tagjainak aránya és száma. A 25 évesek, illetve feljebbjáró évekkel bírók között 14 százalék ez az arány. Még szembetűnőbb, hogy világméretben – a világvallásokhoz tartozók számát tekintve – több mint 680 millió embernek még alapvető iskolai képzettsége sincs, ők csaknem mind írástudatlanok. A hinduknak 41 százaléka, a muszlimoknak 36 százaléka semmiféle iskolai képzésben nem részesül. A buddhistáknál ez 10 százalék, a zsidóknál 1 százalék, a keresztyéneknél 9 százalék. A legmagasabb, egyetemi, főiskolai képzettség a zsidóknál látható, 61 százaléka. Utánuk a keresztyének következnek (20), majd a buddhisták (12), a hinduk (10) és a muszlimok (8).

Gyülekezettörténeti díjátadó Nagyberegen

A keresztyén gyökereit megtagadó Nyugat-Európával ellentétben mi, a kontinens középső és keleti felén élők, Isten kegyelméből, most még üldöztetés nélkül megélhetjük hitünket. Mégis, a kiüresedő templomok, a fogyó gyülekezetek szívszorító valósága része lett a mindennapjainknak. Hol van már a 90-es évek kárpátaljai ébredésének, zsúfolt templomainak látványa, az Isten megmentő kegyelmét elfogadó sokaságnak a szegénységben is boldog örvendezése?

Ahogy kétezer éven át az volt, úgy ma is nagy kiváltság keresztyén családba születni, hittant tanulni, konfirmálni, már fiatalon gyülekezetbe járni, felnőttként annak terheit hordozni. Döntő fontosságú, hogy gyermekeink

hívó óvónők, lelkipásztorok, tanárok hatósugarában nőjenek fel nemcsak az egyházi, hanem az állami iskolákban is. Ha gyermekként, fiatalként egy gyülekezet lesz második otthonuk, akkor ezt felnőttkorukban is igénylik, ezt a mintát követik, utódaiknak is ezt közvetítik. Ezért a családoknak, a gyülekezeteknek, az iskoláknak nagy a felelőssége. A nemzet megmaradásának egyedüli záloga az Istenhez tartozás.

E gondolatoktól vezérelve Istentől kapott küldetése tudatában hirdette meg gyülekezet-történeti pályázatát a Kárpátaljai Református Egyház tanügyi bizottsága tavaly ősszel a kárpátaljai református líceumok tanulóinak. A felhívásra tizenkét pályamű érkezett. Dicséret il-

leti azokat a diákokat, akik a téli vakáció során időt szántak arra, hogy gyülekezetük történetéhez a parókia vagy líceumuk könyvtárában forrásanyag után kutattak, kérdezték lelkipásztorukat, idősebb gyülekezeti tagokat.

Tizenkét ifjú szerző tollából így született tizenkét gyülekezettörténet. A szép munkák sorából kiemeljük Páll László nagyberegi diák dolgozatát, amely ismerteti a reformáció korában kálvini hitre tért Beregrákos gyülekezetének múltját, jelenét, temploma építésének, későbbi javításainak körülményeit, a megmaradt anyakönyvben olvasható lelkipásztori névsort, a református tanítókat, kántorokat, énekkart, a jelenlegi tisztségviselőket, a gyülekezet fogyó állapotát, valamint a saját részvételét a gyülekezeti munkában.

A díjkiosztó ünnepséget a Nagyberegi Református Líceum épületében tartottuk. Az ifjú „egyháztörténészek” munkáját a zsűri tagjai szóbeli dicsérettel, pénzjutalommal és Wass Albert erdélyi író könyveivel jutalmazták. Ünnepségünk végén még egy közös élményben lehetett részünk: az iskola épületében együtt néztük meg Balogh Istvánnak, a Nagydobronyi Református Líceum öregdiákjának Bibliái Logók című, elgondolkodtató, fejtörős, bibliai jártasságot igénylő, humoros kiállítását.

Mindezekért hálát adunk az Úrnak, aki az elmúlt századok üldöztetéseiben gyülekezeteinkre gondot viselt, iskoláinkat megtartotta, az ifjú nemzedékből órállókat elhívni és nevelni akar népünk javára, az ő szent neve dicsőségére.

| PÁNDY-SZEKERES ANNA tanárnő |

Egymilliárd forint a külhoni gyermekeknek

E Lindult a külhoni magyar gyermekek éve programsorozat, a tematikus évre összesen egymilliárd forint áll rendelkezésre – közölte Potápi Árpád János nemzetpolitikai államtitkár Budapesten. A politikus kiemelte: a források 80 százalékát pályázatok keretében osztják szét, a fennmaradó összegből különböző programokat szerveznek. A magyar kormány márciusban 600 millió forinttal hirdet felhívást, és a tavalyi évhez hasonlóan támogatást nyújt külhoni magyar vállalkozóknak, egyházi és civil szervezeteknek olyan tevékenység megvalósításához, amellyel a gyerekeket, családokat segítik.

Azok a külhoni magyar családok, amelyek 2018-ban a Köldökszinór program keretében anyagi támogatást igényeltek, babacsomagot kapnak majd a nemzetpolitikai államtitkárságtól. Az MTI kérdésére Potápi elmondta: a babacsomagokat márciustól kapják meg a családok. Mintegy 6600 csomaggal számolnak, erre a célra 120 millió forintot fordítottak – tette hozzá Potápi Árpád János. Szólt a védőnői hálózat további megerősítéséről, szakmai támogatásáról is, valamint a külhoni prevenció szakemberek tevékenységének rendszerszintűvé tételét is célként jelölte meg. Rámutatott: más programokkal is kapcsolódnak a tematikus évhez, így megsokszorozódik az az összeg, amelyet az idén a külhoni magyar gyerekekre fordítanak. Hangsúlyozta: meggyőződésük, hogy a demográfiai problémákat nem betelepítésekkel, hanem családpolitikával kell megoldani.

Potápi Árpád János kiemelte: az idei II. Rákóczi Ferenc-émlékvetélés keretében is sok, kifejezetten gyerekeknek szóló programot szerveznek a Magyarország Házával közösen. Ezek egyike a Bátor Ligája-Rákóczi-kupa iskolai vetélkedősorozat, amelyet a Honvédelmi Sportszövetség szervez-

sében rendeznek meg, s idén első alkalommal külhoni magyar diákcsapatok is megmérettethetik magukat. Beszámolt arról is, hogy idén folytatják a külhoni magyar szakképző intézmények fejlesztését, júniusban negyedik alkalommal szervezik meg a külhoni magyar vállalkozók találkozóját, amelynek középpontjában szintén a gyerekek állnak.

(MTI)

Esperesek Kollégiuma: ki szolgál be?

Parajdon, az Urbán Andor Református Konferencia-központban tartották az Esperesek Kollégiumát, amelyen az esperesek beszámoltak az egyházmegyéik életéről, megvitatták a közös gondokat, valamint adminisztrációs kérdésekről is beszélgettek. Az esperesek beszámolóiból kiderült: a gondok közősek, a kommunikáció hiánya, a lelkihiány is felüti a fejét az egyházmegyéikben. Vita kerekedett a beszolgálási díjról: bár van íratlan szabály, nincs törvény arra, hogy ezt hogyan lehet szabályozni. A beszámolóik alapján egyre kevesebben vállalják az üres gyülekezetekbe való beszolgálást. A gyűlésen meghatározták a generális vizitációk helyszíneit és dátumait, idén is minden egyházmegyéiből egy gyülekezetet látogatnak meg: Rákosd, Csombord, Ajton, Lisznyó, Cófalva, Farcád, Szárazajta, Galac, Nyíres, Marossárpatak, Györgyfalva, Magyarókerke, Gege, Marosszentkirály, Marosszentgyörgy.

K. G

ÜZENET

ISSN 1223-8848

Az Erdélyi Református Egyházkerület gyülekezeti lapja

A szerkesztőség címe: 400158 Kolozsvár, Eötvös utca (str. Constanța) 1-3. sz.

Telefon: 0731-019404 • Drótposta: uzenet@reformatus.ro

http://www.reformatus.ro/uzenet.html • Főszerkesztő: Somogyi Botond

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. • A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik.

Tipográfia: IDEA PLUS

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában • Felelős vezető: Dávid Zoltán

